

SPOMENIK HRVATSKIM BRANITELJIMA
IZ DOMOVINSKOG RATA

KARLOVAČKO DUGOREŠKO PODRUČJE

Ivan Brozović

Željko Cindrić

Tomislav Grčić

Nikola Škrtić

Matija Polović

Tomislav Katić

Mario Mlkić

Karlo Magdić

Luka Tuškan

Ivan Vuković

Filip Puškarić

Luka Radočaj

Hrvoje Obajčin

OVI LJUDI NOSE ZEMLJU KOJOM DANAS TRČE DJECA

1. POPIS PRILOGA NATJEČAJNOG RADA

GRAFIČKI PRILOZI

- A. Situacija šire zone obuhvata natječaja s rješenjem pješačkog prometa te uređenjem javnih površina i okoliša u mjerilu 1:500
- B. Uža situacija zone spomenika s prikazom idejnog likovnog, urbanističko-arhitektonskog, krajobraznog rješenja u mjerilu 1:200
- C. Nacrti spomenika u mjerilu 1:50 koji uključuju tlocrte i sve poglede
- D. Karakteristične presjeke spomenika u mjerilu 1:50 s naglaskom na prikaz i pojašnjenje osnovnih elementa konstrukcije spomenika
- E. Detalji konstrukcije i opisi konstruktivnih elemenata u mjerilu 1:10 i 1:5
- F. Prostorni prikazi natječajnog rješenja:
 - Prikaz spomenika danju na definiranoj fotografiji
 - Prikaz spomenika noću na definiranoj fotografiji
 - Prikaz zelenog zida iz pješačke vizure
 - Prikaz detalja spomenika
 - Maketa – M 1:100
 - Maketa – M 1:10

NEOBVEZNI PRILOZI

- Dijagrami urbanističkog i likovnog rješenja
- Dijagrami arhitektobnskog i likovnog rješenja
- Aksonometrija
- Prikaz prostornih intenziteta

TEKSTUALNI DIO I TEHNIČKI OPIS

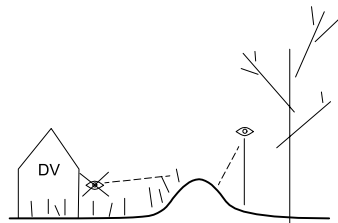
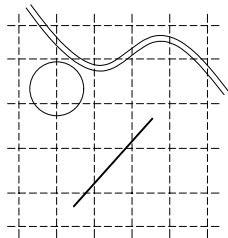
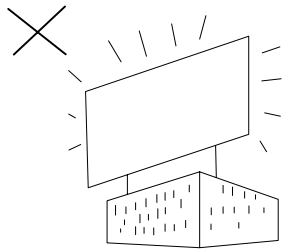
- 5 x Plakata A2 formata
- 3 x knjižice A3 formata
- 1 x CD sa datotekama plakati i knjižica

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

OBRAZLOŽENJE KONCEPTA

Predloženo rješenje razvija memorijalni prostor kroz dijalog prirodnog krajolika, suvremenog života i trajnog sjećanja. Spomenik nije zamišljen kao izolirani objekt unutar parka, već kao prostorna gesta koja pažljivo mijenja karakter dijela krajolika u koji se integrira.

Koncept rješenja proizlazi iz odnosa prirodnog i artificijelnog, mira i ekscesa. U mirnom, idiličnom prostoru parka, pojavljuje se rez kao trag nasilne ljudske geste. Rez postaje prostorni i simbolički nositelj memorije. Artificijelni potez čini vidljivim ono što bi priroda, prepuštena sebi, prekrila i zaboravila.

OBLIKOVANJE SPOMENIKA

Spomenik preispituje odnos prirodnog kontinuiteta života i rata kao njegovog brutalnog prekida. Pomiruje se sa svojom okolinom onako kako se i priroda pomiruje s rezom koji joj je nanesen: polako, nepotpuno, ali ustrajno.

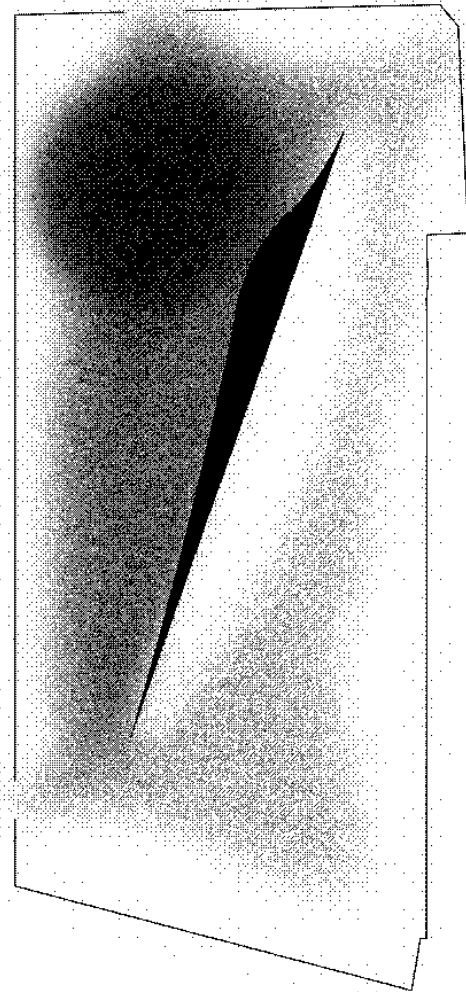
Trag rata ostaje upisan u prostor i kolektivno sjećanje. On ima svoj početak i kraj, dok sloboda, svakodnevnica i život nastavljaju svoj tok, podržani žrtvom onih čija su imena utisnuta u metalne plohe memorijala.

Vitoperena kompozicija spojenih metalnih ploča oblikuje napet i elegantan potporni zid. Postojeći krajolik se, kao vođen prirodnim silama, sliježe oko stvorenog nabora spomenika. Naposljetku, spomen ploča prividno tvori rez u prirodnom terenu.

Ploha zida, sastavljena od ploča bakrenog lima, nosi otisak svake od 38 žrtava s područja Duge Rese. Imena poginulih nisu tek popis, već taktilna tekstura zida, dio njegove čvrste materije.

Prostorna organizacija rješenja razvija se u dijalogu oštrog artificijelnog poteza i smirenog parkovnog krajolika. Materijali su odabrani prema zahtjevima dugovječnosti i minimalnog održavanja. Prirodna patina materijala omogućuje da se spomenik kroz vrijeme dodatno integrira s okolišem i krajolikom parka.

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

PROSTORNO RJEŠENJE

Prostorna gesta nabire postojeće platno parka i stvara postupni prijelaz od mirnog i otvorenog prostora prema intenzivnijem memorijalnom ambijentu u zapadnom dijelu obuhvata.

Osnovni smjer pružanja spomenika dijeli obuhvat na dvije prostorno i ambijentalno različite cjeline. One se dalje diferenciraju koristeći iste gradivne elemente: zemlju, zelenilo i betonske blokove. Promjenom karaktera hodne plohe i hijerarhijskim odnosom popločanja i zelenila, prostor omogućuje različite režime korištenja: komemoraciju, prolazak, dječju igru, zadržavanje i kontemplaciju.

Gradacijom gustoće popločanja prema fokalnoj točki spomen ploče kontrolira se susret posjetitelja s memorijalnim mjestom. Mogući prostor komemoracije razapinje se između pristupne šetnice i scenografije spomen obilježja.

Titrajući raster pojedinačnih betonskih blokova utopljenih u zelenu plohu parka, usmjerava kretanje i omogućuje spontano zadržavanje. Veća koncentracija tvrde hodne plohe sugerira trase kretanja i mjesta okupljanja. Posjetitelj nije prisiljen na jedno iskustvo prostora, već mu se omogućuje vlastiti ritam približavanja, zadržavanja i razumijevanja.

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

SCENARIJI KORIŠTENJA

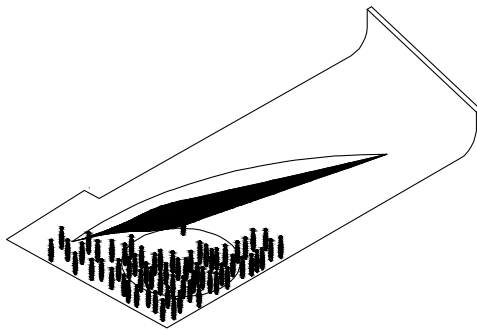
Rješenje razvija memorijalno mjesto kroz njegov odnos s prostorom parka i s njegovim posjetiteljima: prolaznicima, djecom, onima koji dolaze namjerno i onima koji nailaze slučajno. Pažljivom prostornom organizacijom omogućuje slobodu različitih namjena i scenarija korištenja:

– Komemoracija: Jednom godišnje, u skupnom sjećanju, prostor prima veći broj posjetitelja. Vijenci i svijeće polažu se uz spomen ploče.

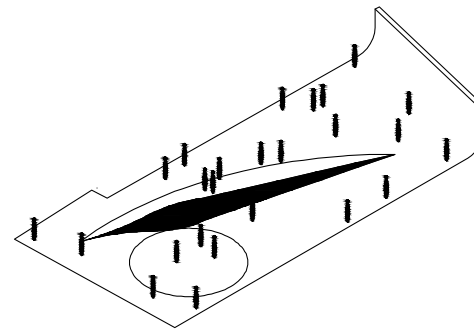
– Prolaz ili kontemplacija: Zainteresirani prolaznik može zastati, saznati o čemu se radi, iskusiti ambijent, zadržati se koliko želi i nastaviti dalje s vlastitim doživljajem prostora.

– Svakodnevni život parka: Jasna prostorna organizacija omogućuje supostojanje igre i memorije bez neugodne tenzije.

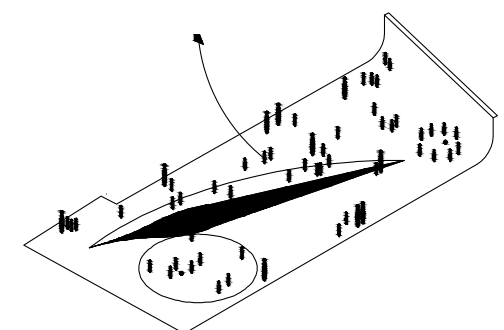
Spomenik ne završava na vlastitim fizičkim granicama. Njegova prostorna logika prelijeva se u neposrednu okolinu i postaje generator nove organizacije prostora.

KOMEMORACIJA

PARK

DJEČJA IGRA

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

GRAFIČKO RJEŠENJE SPOMENIKA

Oblikovanje i tipografija spomen ploče nadopunjuju prostornu logiku i simboličku vrijednost memorijala. Postavljanjem glavne inskripcije unutar najveće plohe spomenika uspostavlja se prividni centar memorijalnog prostora, mjesto okupljanja i usmjeravanja pažnje tijekom komemoracija, ali i težišna točka svakodnevnog korištenja prostora.

Umjesto hijerarhijskog popisa ili centralizirane liste, imena su disperzirana kroz širu strukturu spomenika. Pritom, svako ime zadržava jednaku važnost unutar memorijalne cjeline. Imena poginulih raspoređena su duž zamišljenih linija koje prate geometriju spomenika, izlaze iz zemlje i vraćaju se u nju, potvrđujući ideju memorije upisane u krajolik. Položaj imena pažljivo je određen kako njihova pozicija u

odnosu na teren ne bi narušila dostojanstvo memorijalnog prostora. Imena su organizirana unutar pravilnog rastera koji suptilno i nenametljivo aludira na kvadratnu strukturu hrvatske šahovnice. Iako raster prati osnovnu geometriju spomenika, ukupna silueta polja ispisanih imena u donjem dijelu kontrira primarnoj formi memorijala, dodatno naglašavajući težište kompozicije. Odabrano pismo nosi snažan prostorni karakter, dok njegova forma odašilje čvrstoću i afirmira poštovanje prema sadržaju koji prenosi. Karakter pisma, posebno izraženi inktrapovi, dodatno interpretiraju osnovnu ideju spomenika. Negativni prostori unutar slova djeluju kao da probijaju plošnu granicu, baš kao što to čini i trag reza u krajoliku.

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

KONTEKST – KONTAKTNE ZONE – RUBNI UVJETI

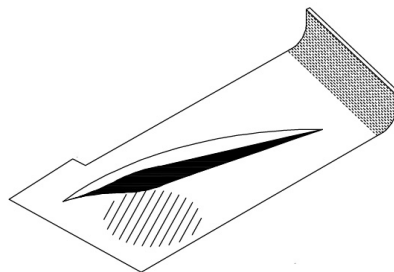
Pristup i susret s memorijalom kontrolira se pažljivo oblikovanim kontaktnim zonama. Sjeverna granica obuhvata glavna je pristupna zona spomen obilježja te je artikulirana s dvije točke ulaza na memorijalno mjesto. Sa sjeveroistočne strane spomen mjesto preuzima ulogu uvoda u park. Prilaskom s postojeće šetnice sa zapada, spomenik se postupno otkriva u vizuri parka.

Tri pristupne točke, prilagodljive budućem razvoju zapadnog dijela parcele, osiguravaju logičan i neformalan ulaz u prostor. Jasno artikuliraju kretanje prema spomen obilježju, bez da nameću njegov precizan tok.

Glavna ploha memorijala nije vidljiva iz dvorišta dječjeg vrtića. Takav položaj omogućuje da memorijalni prostor i svakodnevni život postoje istovremeno, bez međusobnog ometanja.

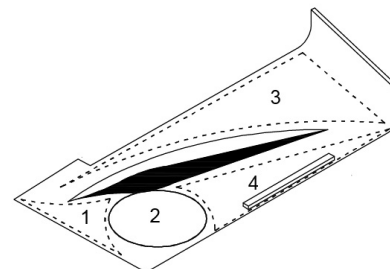
Postojeći južni rub obuhvata reinterpetira se laganom sekundarnom konstrukcijom obraslom biljkama penjačicama. Vremenom se granica zida postupno stapa sa zelenom plohom memorijalnog prostora, ostavljajući dojam krajolika koji je preuzeo i apsorbirao postojeću strukturu.

ELEMENTI

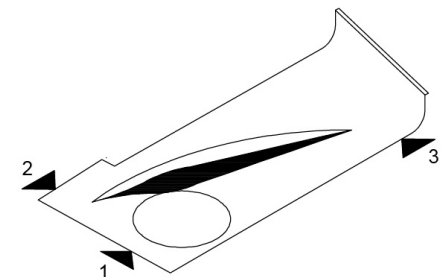
- SPOMENIK
- //// PROMATRALIŠTE
- ZELENI ZID

ZONIRANJE

- 1 PRISTUP
- 2 PROMATRALIŠTE
- 3 PARK
- 4 SJEDENJE

PRISTUPI

- 1 ŠETNICA
- 2 PARKING
- 3 PARK

2. OBRAZLOŽENJE KONCEPTA SPOMEN-OBILJEŽJA I NJEGOVE POSTAVE U PROSTORU INTEGRIRANOG U PARKOVNO OKRUŽENJE S ASPEKTA OBLIKOVANJA, FUNKCIJE I UNAPREĐENJA PROSTORA

TEŽINA - EMOCIJA - ODMJERENOST

U oblikovanju memorijalnog prostora posebno je osjetljiv odnos prema posjetitelju. Izazov obilježavanja žrtava rata nosi dvostruku odgovornost: utjeloviti težinu i prenijeti svijest o žrtvi, ali i omogućiti suvremenom posjetitelju razumljiv i neposredan kontakt s mjestom memorije.

Rješenje zato ne pokušava usiljenom monumentalnošću nametnuti emociju, već prostorom omogućiti njezino postupno otkrivanje.

Jedna od osnovnih motivacija rješenja jest olakšati komunikaciju poruke bez slabljenja težine memorije. Neznanje rađa strah, a strah od nepoznatog postaje prepreka poštovanju. Posjetitelju se otvara mogućnost kontakta i povezivanja s mjestom i osobnim iskustvom, bez prinude i patetike. Ideja je suptilno uplesti spomenik u život parka, ali pritom osigurati da on odvažno nosi svoju poruku.

Rješenje se ne opredjeljuje ni za strahopoštovanje, ni za apstrakciju, već za odmjerenu prisutnost koja će otvoriti prostor razumijevanju i edukaciji.

ZAKLJUČAK

Trag reza u idiličnom krajoliku ostaje trajno prisutan podsjetnik na izgubljene živote. U traženju ravnoteže odnosa svakodnevnog života i trajne memorije razvija se napetost i vrijednost predloženog rješenja. Uspomena na ljude kojima je oduzet život danas pridržava zemlju po kojoj se igraju djeca njihova grada.

3. OPIS MATERIJALA SPOMEN-OBILJEŽJA, PARTERNOG UREĐENJA, HORTICULTURE, URBANE OPREME I RASVJETE

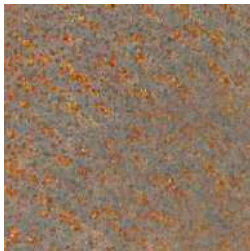
Materijalizacija spomen obilježja temelji se na ograničenom broju trajnih materijala, odabranih prema kriterijima dugovječnosti, dostojanstvenog starenja i minimalnih zahtjeva održavanja. Glavni memorijalni element oblikovan je od ploča bakrenog lima koje formiraju prostornu gestu potpornog zida u terenu. Prirodna patina materijala omogućuje da se spomenik kroz vrijeme dodatno integrira s okolišem i krajolikom parka.

Parterno uređenje razvija se manipulacijom odnosa zelene plohe, zemlje i betonskih elemenata. Hodne površine definirane su različitim stupnjevima gustoće popločanja, čime se uspostavlja hijerarhija kretanja, prostora okupljanja i zona zadržavanja. Raster pojedinačnih betonskih blokova postupno se rasipa unutar zelene plohe parka, omogućujući

mekani prijelaz između memorijalnog prostora i postojećeg krajolika. Koriste se pojedinačni betonski elementi popločanja – “kocka” dimenzija 15x15x8. Kocke se postavljaju na način da utabane u nabijeni sloj, a fuge se popunjavaju humusom za rast trave. Takav način oblikovanja partera tretira čitavu česticu kao vodopropusnu upojnu površinu, a sve u svrhu maksimalne integracije u karakter parkovnog prostora.

Urbana oprema oblikovana je reducirano i integrirano u cjelokupni koncept prostora. Jedna monolitna betonska klupa postavljena je kao element zadržavanja i kontemplacije, a njen položaj unutar obuhvata omogućuje različite režime korištenja prostora, od odmora i razgovora do osame. Predviđeno je mjesto za odlaganje sitnog otpada, fontana sa pitkom vodom i privezište za bicikle.

Prikaz materijala spomenika

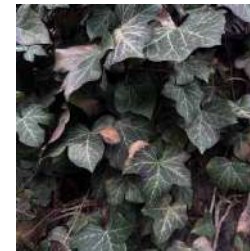
Bakreni lim
– patiniran i pjeskaren

Natur beton,
sivi u podnim ploham
i klupi za sjedenje

Trava kao integralni
dio spomenika

Bršljan korišten
kao obloga južnog
zida na međi

Prikaz disperzije
projektne
opločenja

3. OPIS MATERIJALA SPOMEN-OBILJEŽJA, PARTERNOG UREĐENJA, HORTICULTURE, URBANE OPREME I RASVJETE

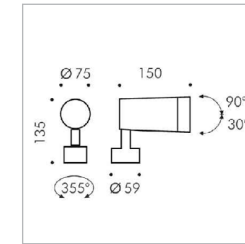
Postojeći zid južnog ruba obuhvata prekriva se laganom čeličnom mrežastom potkonstrukcijom namijenjenom rastu biljaka penjačica. Sekundarna konstrukcija oblikovana je kao suptilan prostorni sloj koji omogućuje postupno preraštanje postojećeg zida vegetacijom.

Rasvjeta memorijalnog prostora oblikovana je diskretno i nenametljivo. Linijska rasvjeta implementirana je uz kontakt spoja metalnih ploča i partera, kao integrirano rješenje sa linijskim sustavom odvodnje oborinske vode, naglašavajući gestu reza u terenu i prostornu napetost memorijala. Uz linijsku rasvjetu projektirana je i usmjerena rasvjeta, skrivena među stablima, te osvjetljava pojedine zone prostora. Takav način osvjetljenja omogućuje čitljivost spomenika u noćnom režimu bez narušavanja ambijentalnog karaktera parka.

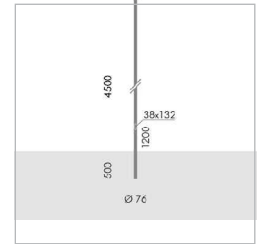
Zatečena stabla čuvaju se kao važan prostorni i ambijentalni sloj memorijalnog prostora te kao dio identiteta postojećeg parka. Novi hortikulturni zahvati oblikovani su minimalno i odmjereno, s ciljem integracije memorijalnog prostora u postojeći zeleni karakter obuhvata.

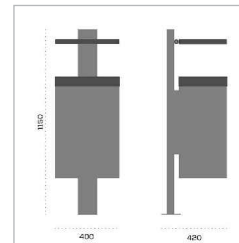
Parkovno rasvjetno tijelo usmjerenog svijetla

Dimenzije parkovnog rasvjetnog tijela

Prikaz ugradnje stupa za montažu parkovnog rasvjetnog tijela

Koš za smeće od metala montiran na stup

Fontana za pitku vodu

Privezište za bicikle

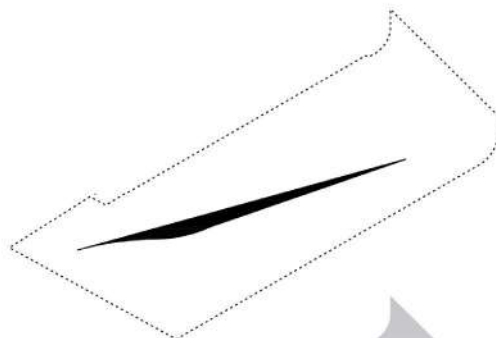
Prikaz projektirane urbane opreme

4. Približna projektantska procjena ukupnih troškova za cijeli zahvat

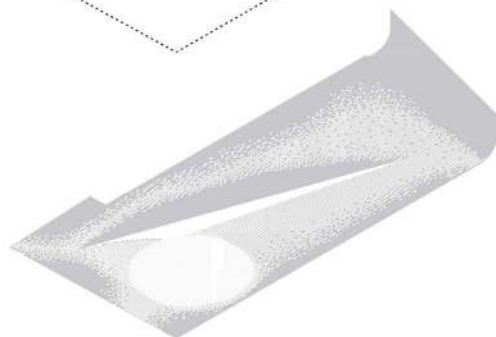
Izrada projektne dokumentacije	10.000,00 eur
Izrada spomenika	
Izrada AB ploče	5.000,00 eur
Izrada Zidane konstrukcije	2.000,00 eur
Izrada čelične potkonstrukcije	4.000,00 eur
Izrada obloge od bakrenog lima	15.000,00 eur
Zemljani radovi	10.000,00 eur
Podopolagački radovi(zelena fuga uključena)	15.000,00 eur
Radovi na hortikulturi (zeleni zid)	6.000,00 eur
Odvodnja	6.000,00 eur
Urbana oprema	8.000,00 eur
Rasvjeta	10.000,00 eur
Cijena za ukupnu izvedbu spomen obilježja	91.000,00 eur

5. ISKAZ POVRŠINA

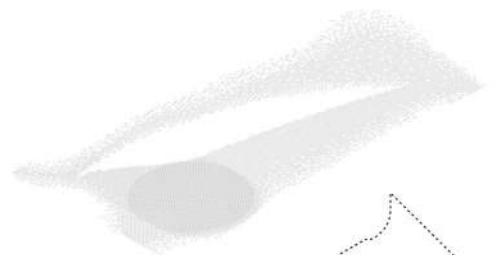
Prostor predviđen za spomenik

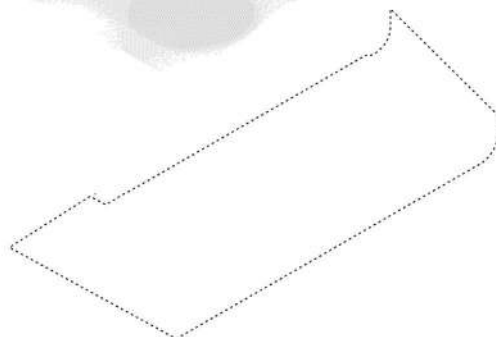
Zelene površine

Parterno popločanje

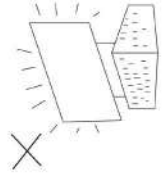

Novoformirana čestica

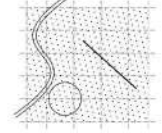

Ukupna površina novoformirane čestice	765	m2
Površina zelenog (travnatog) dijela čestice	587.08	m2
Površina popločanog dijela čestice	150.25	m2
Površina područja predviđenog za ugradnju spomenika	27.67	m2
Površina vodonepropusnih površina	177.92	m2
Površina vodopropusnih upojnih površina	587.08	m2

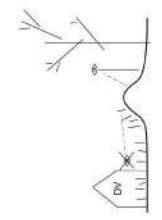
Koncept urbanističkog i likovnog rješenja

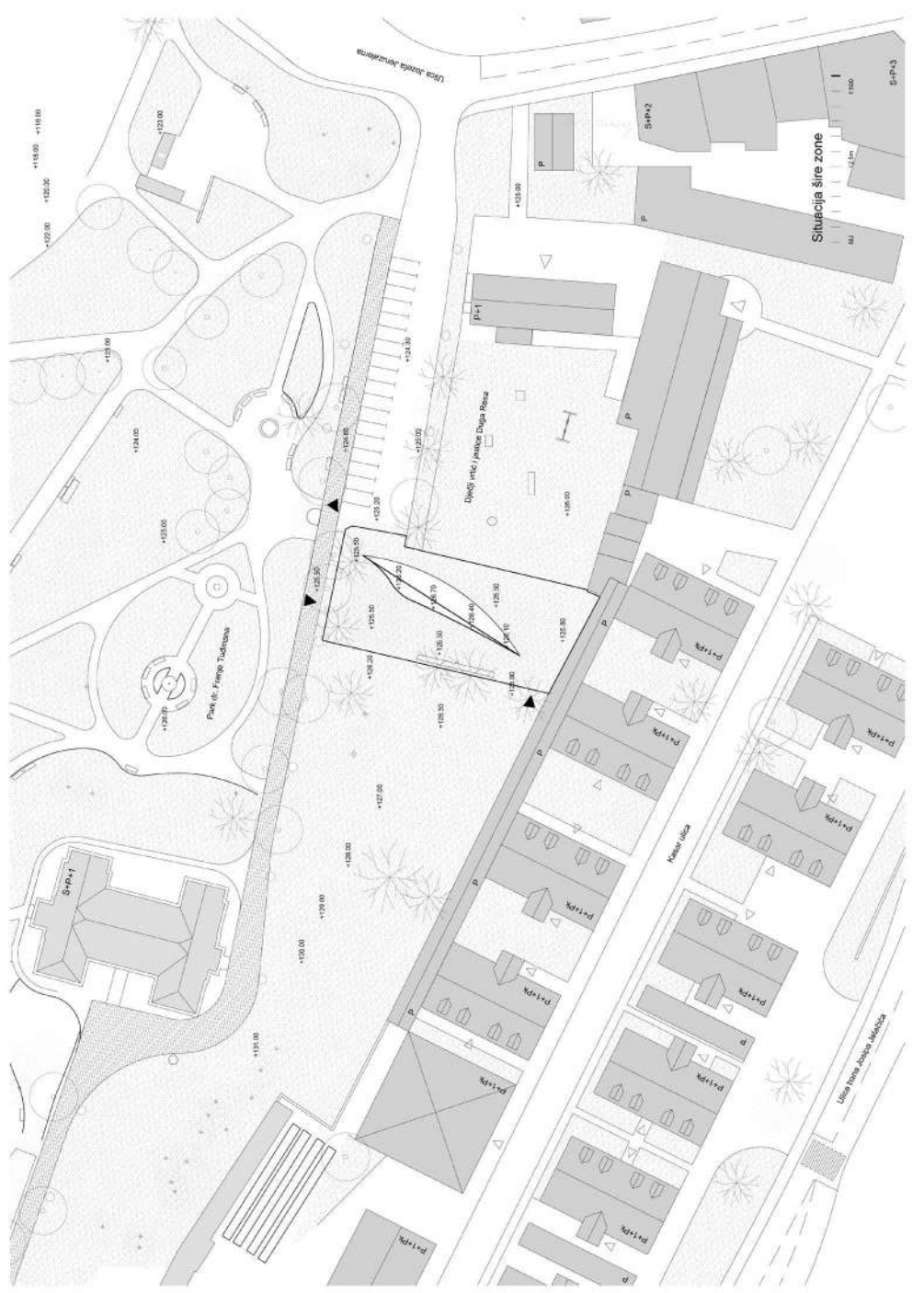
Predloženo rješenje razvija memorijalni prostor kroz značajni događaj. Spomenik nije zamišljen kao izolirani objekt unutar parka, već kao prostorna gesta koja različitvo mijenja karakter dijela krajolika u koji se integrira. Koncept rješenja proizlazi iz odnosa

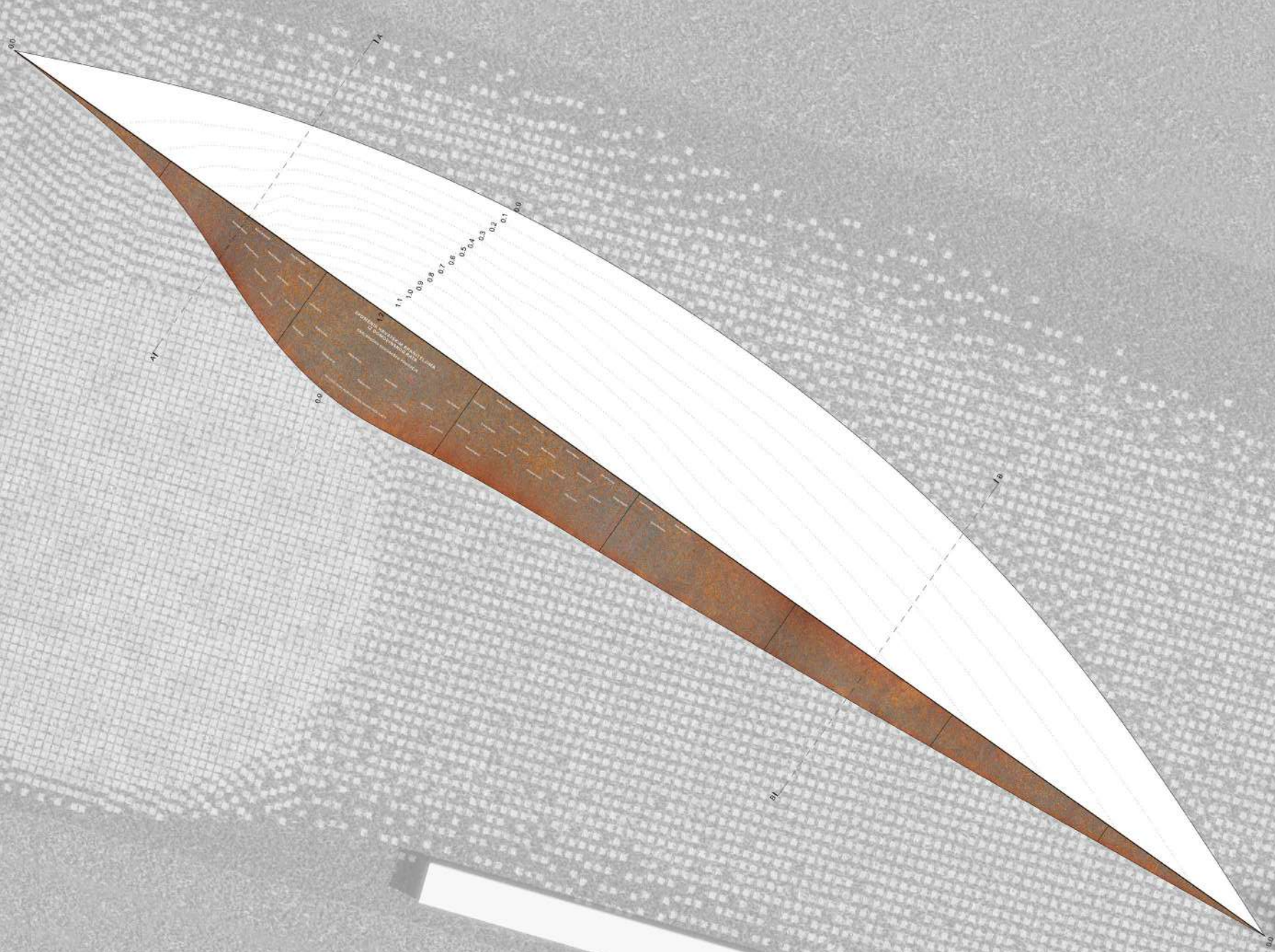
prirodnog i arhitektonskog, mira i sukoba. U slučaju rata, prostor se pretvara u mjesto gdje se kao trag ratne tragedije i gubitka postaje prostorom i simboličkim nositeljem memorije. Arhitekturni potz čini vidljivim ono što bi inače bilo nevidljivo: prepuštena sjeć, prekrilila i zabravila trag rata u dječjem krajoliku ostaje trajno

preuzet podjednako na izgubljenim životima. U slučaju mira, prostor se pretvara u mjesto gdje se kao trag ratne tragedije i gubitka postaje prostorom i simboličkim nositeljem memorije. Arhitekturni potz čini vidljivim ono što bi inače bilo nevidljivo: prepuštena sjeć, prekrilila i zabravila trag rata u dječjem krajoliku ostaje trajno

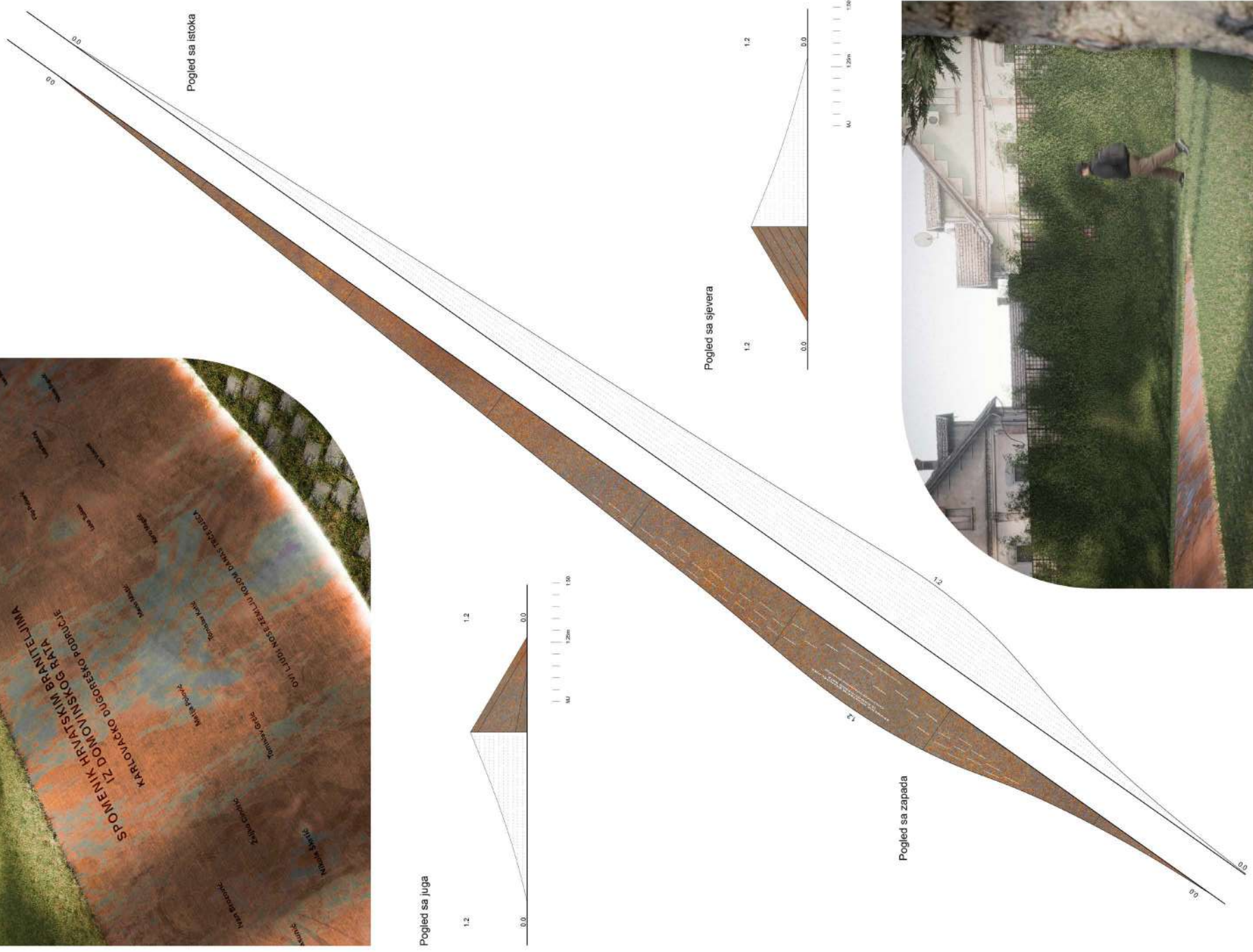
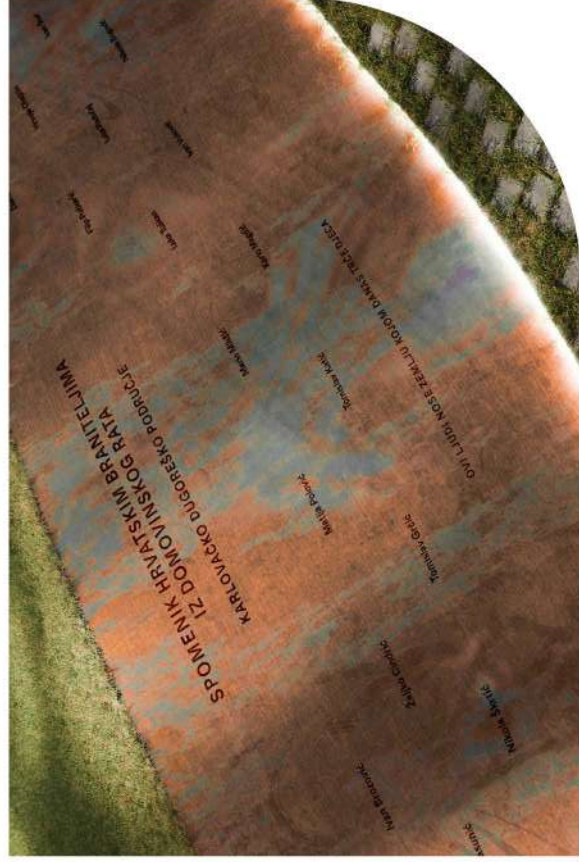

Priказ spomenika danju na definiranju fotografiji

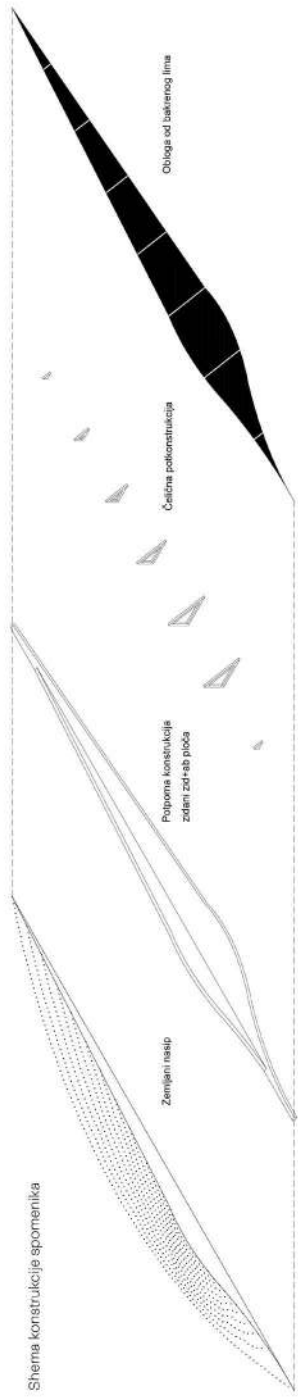

Tlocrt spomenika

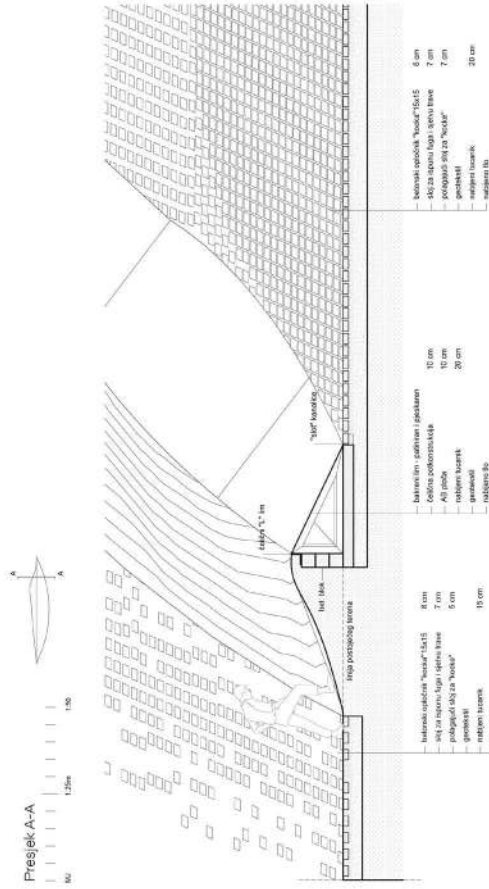

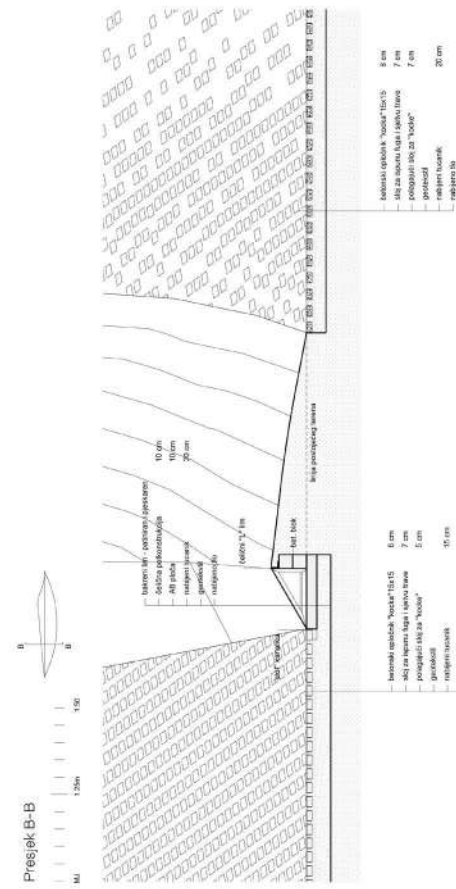
Schema konstrukcije spomenika

Presjek A-A

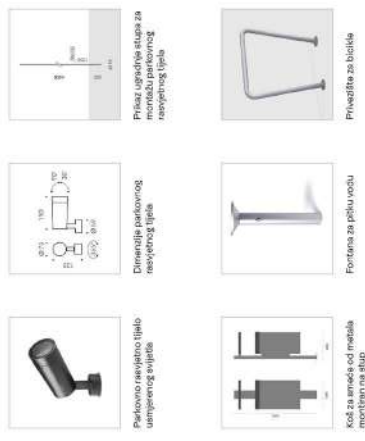
Presjek B-B

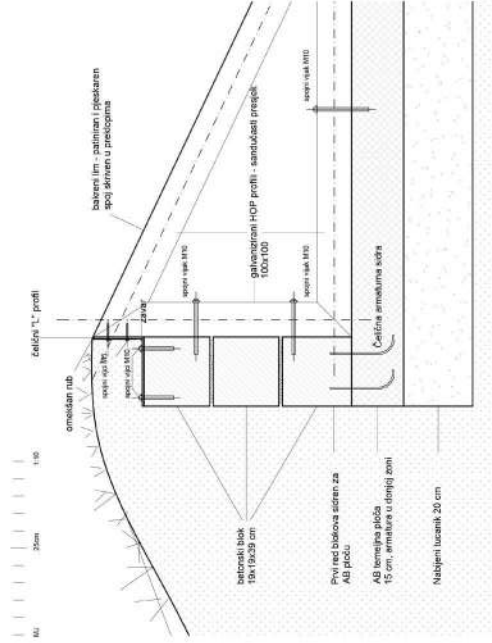
Prikaz materijala spomenika

Prikaz projektirane urbane opreme

Detalji spomenika 1

Detalji spomenika 2

